

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

РАДА ЄВРОПИ

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

ДРУГА СЕКЦІЯ

СПРАВА «ЛЮТИХ ПРОТИ УКРАЇНИ»

(Заява № 22972/02)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

13 вересня 2005 року

Це рішення стає остаточним відповідно до умов, зазначених у § 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Лютих проти України»

Європейський суд з прав людини (Друга Секція), засідаючи палатою у складі:

п. Ж.-П. КОСТА (Mr J.-P. Costa), голова,
п. І. КАБРАЛ БАРРЕТО (Mr I. Cabral Barreto),
п. В. БУТКЕВИЧ (Mr V. Butkevych),
п. УГРЕХЕЛІДЗЕ (Mr M. Ugrekheldze),
пані А. МУЛАРОНІ (Mrs A. Mularoni),
п. Д. ПОПОВИЧ (Mr D. Popovič), *судді*,
та пані С. ДОЛЛЕ (S. Dolle), *секретар Секції*,
після обговорення в нарадчій кімнаті 25 серпня 2005 року,
вносить таке рішення, що було прийняте того ж дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена за заявою (№ 22972/02), поданою до Суду проти України громадянкою України пані Валентиною Олександрівною Лютих (далі — заявниця) 18 травня 2002 року відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав і основних свобод людини (далі — Конвенція).

2. Заявницю представляла пані Т. Скіба, юрист, що працює в Україні. Уряд України (далі — Уряд) представлений Уповноваженим — пані Валерією Лутковською.

3. 9 вересня 2004 року Суд прийняв рішення надіслати заяву до Уряду. Відповідно до положень § 3 статті 29 Конвенції Суд вирішив, що прийнятність та суть скарги будуть розглядатись разом.

ЩОДО ФАКТІВ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявниця народилася у 1952 році та проживає у м. Первомайську Харківської області(Україна).

5. 26 травня 2001 року Первомайський міський суд зобов'язав державне підприємство «Хімпром» сплатити заявниці 3923,4 грн (близько 640 ЄВРО) заборгованості з заробітної плати.

6. У серпні 2001 року заявниця подала позов до Первомайського міського суду проти відділу державної виконавчої служби Первомайського міського управління юстиції (далі — ДВС) про невиконання рішення, винесеного на її користь. 7 вересня 2001 року суд відмовив у задоволенні позову заявниці, не встановивши порушення з боку ДВС. 19 листопада 2001 року та 10 квітня 2002 року, відповідно, Апеляційний суд Харківської області та Верховний Суд України залишили без змін рішення суду першої інстанції.

7. Виконавче провадження було зупинене з 18 липня 2001 року до 10 вересня 2001 року через судовий розгляд у Первомайському міському суді справи проти ДВС, порушеної за скаргою заявниці.

8. 18 червня 2001 року процедура примусової реалізації майна боржника була зупинена через введений Президентом мораторій на примусову реалізацію майна державних підприємств.

9. Виконавче провадження також було зупинене з 4 вересня 2003 року по 13 січня 2004 року у зв'язку з ініціацією процедури банкрутства боржника.

10. 24 червня 2004 року ДВС повідомила заявницю про те, що рішення на її користь не виконано у зв'язку з численними виконавчими провадженнями проти боржника та недостатністю коштів останнього.

11. Рішення від 26 березня 2001 року залишається невиконаним.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

12. Відповідне національне законодавство викладене у рішенні «Ромашов проти України» (заява № 67534/01, від 27 липня 2004 року).

ПРАВО

I. ЩОДО ПРИЙНЯТНОСТІ

13. Заявниця скаржиться на невиконання судового рішення Первомайського міського суду від 26 березня 2001 року, винесеного на її користь. Вона посилається на статті 6 § 1 та 13 Конвенції, у відповідних частинах яких зазначається:

Стаття 6 § 1

«Кожен при вирішенні питання щодо його цивільних прав та обов'язків (...), має право на справедливий і відкритий розгляд упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом...»

Стаття 13

«Кожен, чії права і свободи, викладені в цій Конвенції, порушуються, має право на ефективний засіб правового захисту у відповідному національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, що діяли як офіційні особи».

A. Попередні зауваження Уряду

14. Уряд зазначив, що заявниця не має статусу жертви порушень статей 6 § 1 та 13 Конвенції, оскільки тривалість виконавчого провадження у справі заявниці була спричинена критичною фінансовою ситуацією підприємства-боржника та процедурою банкрутства, порушеною проти нього. Отже, державні органи не можуть бути визнані відповідальними за таку затримку виконання. Уряд зауважує, що заявниця оскаржувала можливе порушення чи бездіяльність ДВС у місцевих судах. Суди, однак, вирішили, що ДВС не відповідала за затримку у виконанні.

15. Суд зауважує, що подібні доводи Уряду вже відхилялися у схожих справах (див., наприклад, «Сокур проти України» (ухвала), № 29439/02, 16 грудня 2003 року, та рішення у відповідній справі, §§ 30-37, 26 квітня 2005 року) та не вбачає жодних підстав для іншого висновку у цій справі. Відповідно, Суд відхиляє попередні зауваження Уряду.

В. Інші скарги

16. Заявниця далі скаржилася на порушення статей 3, 4-та 17 Конвенції у зв'язку з невиконанням рішення, винесеного на її користь.

17. Суд вважає цю частину заяви повністю необґрунтованою, а отже, такою, що має бути відхилена як явно необґрунтована відповідно до статті 35 §§ 3 та 4 Конвенції.

С. Висновок

18. Суд робить висновок, що скарга заявниці за статтею 6 § 1 Конвенції порушує серйозні питання фактів та права відповідно до Конвенції, визначення яких потребує розгляду справи по суті. Суд не знаходить підстав відхилити цю частину заяви. З тих самих причин приймаються до розгляду скарги заявниці за статтею 13 Конвенції.

II. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

А. Скарги заявниці за статтею 6 § 1 Конвенції

19. Суд зауважує, що рішення Первомайського міського суду від 26 березня 2001 року залишається невиконаним більш ніж чотири роки.

20. Суд нагадує, що він часто знаходить порушення статей 6 § 1 та 13 Конвенції у справах щодо скарг, подібних цій (див., наприклад, вищезазначене рішення у справі Сокура; також рішення «*Войтенко проти України*», № 18966/02, §§ 43 та 48, 29 червня 2001 року, та «*Ромашов проти України*», № 67534/01, § 46 та 47, 27 липня 2004 року).

21. Дослідивши всі подані матеріали, Суд вважає, що Уряд не навів жодного факту чи аргументу, спроможного змінити позицію Суду у цій справі. Беручи до уваги свою практику з цього приводу, Суд вважає, що, не виконуючи рішення суду на користь заявниці протягом строку більше ніж чотири роки, державні органи тим самим позбавили положення статті 6 § 1 Конвенції їх корисної дії. Відповідно, мало місце порушення статті 6 § 1 Конвенції.

В. Скарга заявниці на підставі статті 13 Конвенції

22. Суд посилається на власні висновки (§ 15 вище) щодо аргументів Уряду про внутрішні засоби правового захисту. З тих самих причин Суд вважає, що заявниця не мала ефективних засобів правового захисту на національному рівні, як це вимагає стаття 13 Конвенції, для отримання компенсації за шкоду, завдану затримкою у виконавчому провадженні. Відповідно, мало місце порушення цього положення.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

23. Стаття 41 Конвенції зазначає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткову компенсацію, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

А. Шкода

24. Заявниця вимагала 20 000 грн. (3253,97 ЄВРО) на відшкодування матеріальної шкоди. Ця сума включає суму боргу за рішенням національного суду (640 ЄВРО) та компенсацію за несвоєчасну виплату. Заявниця також вимагала 1500 ЄВРО відшкодування моральної шкоди.

25. Уряд заявив, що заявниця не обґрунтувала суми, що вимагала, та зауважив, що саме визнання порушення буде достатньою справедливою сатисфакцією.

26. Суд зазначає, що заявниця не обґрунтувала всю суму, яку вимагала на відшкодування матеріальної шкоди. Оскільки заявниця вимагала суму, призначену їй рішенням суду, що розглядається, Суд зауважує, що виключне зобов'язання держави виконувати рішення не ставиться під сумнів. Отже, Суд вважає, що сплата Урядом боргу заявниці становитиме повне та остаточне вирішення справи. Тому Суд присуджує 640 ЄВРО відшкодування матеріальної шкоди.

27. Щодо моральної шкоди Суд вважає, що в результаті встановлених порушень заявниця зазнала моральних страждань, які не можуть бути компенсовані лише самим встановленням порушення у справі. Здійснюючи свою оцінку на засадах справедливості відповідно до статті 41 Конвенції, Суд присуджує заявниці 1500 ЄВРО компенсації моральної шкоди.

В. Судові витрати

28. Заявниця вимагає також 750 грн. (122,02 ЄВРО) відшкодування судових витрат за послуги представника, перекладача та поштових витрат, яких вона зазнала під час національних судових розглядів та розгляду в Суді. Уряд не висловив зауважень щодо цього питання. Беручи до уваги наявну інформацію, Суд присуджує заявниці 100 ЄВРО на відшкодування судових витрат.

С. Пеня

29. Суд вважає, що пеня, яка нараховуватиметься у разі несвоєчасної сплати, дорівнює граничній позичковій ставці Європейського центрального банку плюс три відсоткові пункти.

З ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОСТАЙНО

1. Оголошує прийнятними скарги заявниці за статтею 6 § 1 та статтею 13 Конвенції та визнає решту частину заяви непринятною;
2. Вирішує, що відбулося порушення § 1 статті 6 Конвенції;
3. Вирішує, що відбулося порушення статті 13 Конвенції;
4. Вирішує, що:
  - (а) протягом трьох місяців від дати, коли рішення стане остаточним згідно з § 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна сплатити заявниці в українських гривнях за курсом на день здійснення платежу такі суми:

РІШЕННЯ У СПРАВІ «ЛЮТИХ ПРОТИ УКРАЇНИ»

- (I) 640 ЄВРО (шістсот сорок ЄВРО) відшкодування матеріальної шкоди;
  - (II) 1500 ЄВРО (одна тисяча п'ятсот ЄВРО) відшкодування моральної шкоди;
  - (III) 100 ЄВРО (сто ЄВРО) судових витрат;
  - (IV) будь-який податок, який може підлягати сплаті і зазначених сум;
- (б) після сплину вищезазначених трьох місяців і до остаточного розрахунку на названі суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, що діятиме в період несплати, плюс три відсоткові пункти.

5. Відхиляє решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою і повідомлено письмово 13 вересня 2005 року відповідно до пунктів 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

(підпис)

(підпис)

С. ДОЛЛЕ
Секретар

Ж.-П. КОСТА
Голова